

Chapter 1

सुभाषितानि

Page No 3:

Question 1:

सर्वान् श्लोकान् सस्वरं गायत।

Answer:

विद्यार्थी इसे स्वयं गाएँ।

Question 2:

यथायोग्यं श्लोकांशान् मेलयत-

क

धनधान्यप्रयोगेषु

विस्मयो न हि कर्तव्यः

सत्येन धार्यते पृथ्वी

सद्भिर्विवादं मैत्रीं च

आहारे व्यवहारे च

ख

नासद्भिः किञ्चिदाचरेत्।

त्यक्तलज्जः सुखी भवेत्।

बहुरत्ना वसुन्धरा।

विद्यायाः संग्रहेषु च।

सत्येन तपते रविः।

Answer:

क

धनधान्यप्रयोगेषु

विस्मयो न हि कर्तव्यः

ख

विद्यायाः संग्रहेषु च।

बहुरत्ना वसुन्धरा।

सत्येन धार्यते पृथ्वी

सत्येन तपते रविः।

सद्भिर्विवादं मैत्रीं च

नासद्भिः किञ्चिदाचरेत्।

आहारे व्यवहारे च

त्यक्तलज्जः सुखी भवेत्।

Page No 4:

Question 3:

एकपदेन उत्तरत-

(क) पृथिव्यां कति रत्नानि?

(ख) मूढैः कुत्र रत्नसंज्ञा विधीयते?

(ग) पृथिवी केन धार्यते?

(घ) कैः सङ्गितं कुर्वीत?

(ङ) लोके वशीकृतिः का?

Answer:

(क) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि।

(ख) मूढैः पाषाणखण्डेषु रत्नसंज्ञा विधीयते।

(ग) पृथिवी सत्येन धार्यते।

(घ) सद्भिः सङ्गितं कुर्वीत।

(ङ) लोके वशीकृतिः क्षमा।

Question 4:

रेखाङ्गितपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

- (क) सत्येन वाति वायुः।
(ख) सद्भिः एव सहासीत।
(ग) वसुन्धरा बहुरत्ना भवति।
(घ) विद्यायाः संग्रहेषु त्यक्तलज्जः सुखी भवेत्।
(ङ) सद्भिः मैत्रीं कुर्वीत।

Answer:

- (क) केन वाति वायुः?
(ख) काभिः एव सहासीत?
(ग) का बहुरत्ना भवति?
(घ) कस्याः संग्रहेषु त्यक्तलज्जः सुखी भवेत्?
(ङ) काभिः मैत्रीं कुर्वीत?

Question 5:

प्रश्नानामुत्तराणि लिखत-

- (क) कुत्रः विस्मयः न कर्तव्यः?
(ख) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि कानि?
(ग) त्यक्तलज्जः कुत्र सुखी भवेत्?

Answer:

- (क) बहुरत्ना वसुन्धरा इति विस्मयः न कर्तव्यः।
(ख) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलमन्त्रं सुभाषितम् सन्ति।

(ग) त्यक्तलज्जः आहारे व्यवहारे च सुखी भवेत्।

Page No 5:

Question 6:

मञ्जूषातः पदानि चित्वा लिङ्गानुसारं लिखत-

रत्नानि वसुन्धरा सत्येन सुखी अन्नम् वह्निः रविः पृथ्वी सङ्गतिम्

पुंलिङ्गम्

स्त्रीलिङ्गम्

नपुंसकलिङ्गम्

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Answer:

पुंलिङ्गम्

स्त्रीलिङ्गम्

नपुंसकलिङ्गम्

सत्येन

वसुन्धरा

रत्नानि

रवि

पृथ्वी

सुखी

अन्नम्

वह्निः

सङ्गतिम्

Question 7:

अधोलिखितपदेषु धातवः के सन्ति?

पदम्

धातुः

करोति

.....

पश्य

.....

भवेत्

.....

तिष्ठति

.....

Answer:

पदम्

धातुः

कर्तव्यः

कृ

पश्य

दृश्

भवेत्

भू

स्थितः

स्था